

Fan platformasi		
Fanning to'liq nomi: SILIKATLAR UMUMIY TEXNOLOGIYASI 1,2		
Fan kodi: SUTI3404	Fanga ajratilgan kreditlar (ECTS): 4	davomiyligi: 5 semestr
Kafedra: Silikat materiallar va nodir, kamyob metallar texnologiyasi		
Fan qaysi yo'naliш talabalari uchun: 60710100 Kimyoviy texnologiya (chinni-fayans)		
Fan ma'ruza o'qituvchisi: prof. Aripova. M.X.		
Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 120	Email: aripovamastura1957@gmail.com	
Fan seminar mashg'ulotlari o'qituvchisi(lari): Naimov Sh., Dostmuxamedova X.		
Prerekvizitlar:	Prerekvizitlar:	Qurilish sanoatida ishlatiladigan mahsulotlarni olish usullarini, texnologiyasi.
Fanning qisqacha bayoni: Silikatlar umumiy texnologiyasi ahamiyati, silikat materiallar tasniflanishi, silikat materiallar ishlab chiqarishdagi fizik-kimyoviy jarayonlar silikat materiallar sintezi, xossalari va qo'llanilish imkoniyatlari bo'yicha nazariy va amaliy, profiliga mos bilim, ko'nikma va malaka shakllantirishdir.		

Fanning maqsadi: talabalarda mantiqiy fikrlash, texnologik taffakkurini shakllantirish va rivojlantirish, silikat materiallar olishda xom-ashyo materiallari bilan tanishish, ularga ishlov berish, silikat materiallar texnologiyasi asoslari, silikat materiallar tasniflanishi, silikat materiallar ishlab chiqarishdagi fizik – kimyoviy jarayonlar, silikat materiallar siztezi, xossalari va qo'llanilish imkoniyatlari bo'yicha nazariy va amaliy, profiliga mos bilim, ko'nikma va malaka shakllantirishdir.

Fan yakunida talabalar quyidagi malaka va ko'nikmalarga ega bo'lishadi:

- *Mavsumiy sharoitga qarab keladigan xom-ashyo materiallarining namliklarini hisobga olgan holda kimyoviy tarkib tuzish, ishlatiladigan xom-ashyolarning mustahkamligiga qarab ular uchun maydalash uskunalarini tanlashni, xom-ashyo materiallarini bir ko'rishda olish imkoniyatiga ega bo'lish.*

- *Kuydirish vaqtida buyumlarning qisqarish miqdorini hisobga olgan holda shakllashni, aylanma humdonlarda kechadigan jarayonlarni boshqarishni.*

- *Quyma usulda shakllashda namlik miqdorini aniqlashni, ishlab chiqarishning asosiy texnik iqtisodiy ko'rsatkichlarini shakllantirish, shisha materiallarini shakllash jaroyinidan keying ichki kuchlanishda ozod etishni.*

Ma'ruza mashg'ulotlari

Ma'ruza mashg'ulotlari katta sig'imli, multimedia qurilmalari bilan jihozlangan o'quv auditoriyalarida olib boriladi.

Amaliy mashg'ulotlar

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada har bir akademik guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi, "Keys-stadi" texnologiyasi ishlatiladi. Ko'rgazmali materiallar va axborotlar multimedia qurilmalari yordamida uzatiladi. Shuningdek, mavzudan kelib chiqib dars mashg'uloti mehmonxonada sayyor dars tarzida olib boriladi.

Mustaqil ta'lim

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan taqdimotlar, guruh bilan ishlanmalar, referatlar tayyorланади.

Nº	Fan mavzulari	ma`ruza	amaliy	laboratoriya	Mustaqil talim
Silikatlar umumiy texnologiyasi 1					
1	Silikat materiallar turlari, xom ashysosi va ishlab chiqarish texnologiyalari.	2			6
2	Silikat materiallar texnologiyasida xom ashyo tanlash, qazib olish va tashish, texnologik operatsiyalar xaqida umumiy tushuncha.	2			6
2.1	Silikat materiallar klassifikatsiyasi, ularning qo'llanilish soxalarini o'rganish.		6		
3	Xom ashylarni maydalash, saralash, dozalash, boyitish va ta'minlash.	2			6
4	Xom ashyonni aralashtirish. Xom ashylar tarkibini to'g'rilash va saqlash.	2			6
4.1	Bog'lovchi moddalar ishlab chiqarish tizimlari, bog'lovchi moddalarning tarkibini tuzish va xisoblash.		6		
5	Xom ashyo va qoliplangan buyumlarni quritish, aralashma va buyumlarni kuydirish, maxsulotlarga ishlov berish.	2			6
6	Gipsli bog'lovchi moddalar.	2			6
7	Kuydirilmagan gipsli sement. Silikatbop gips.	2			6
7.1	Ikki komponent asosida olinadigan portlandsement klinkerining mineralogik tarkibini xisoblash.		6		
8	Magnezial bog'lovchi moddalar.	2			6
9	So'ndirilmagan kesak-oxak va to'yilgan oxak ta'rifi, xom ashysosi va klassifikatsiyasi.	2			6
10	Portlandsement yaratilish tarixi, ta'rifi va xom ashysosi.	2			6
10.1	Uch komponent asosida olinadigan portlandsement klinkerining mineralogik tarkibini xisoblash		6		
11	Glinozyomli sement ta'rifi, glinozyomli sement xom ashysosi, ishlab chiqarish texnologiyasi.	2			6
12	Shlakli sement ta'rifi, turlari, xom ashysosi, ishlab chiqarish texnologiyasi, qotishi, xossalari va ishlatilishi.	2			6
	Jami:	24	24		72

Adabiyotlar.

1. Ismatov A.A. Silikat va qiyin eriydigan nometall materiallar texnologiyasi. Darslik. –Toshkent: Fan va texnologiya, 2006. -584 b.
2. Yusupova M.N., Ismatov A.A. Keramika va olovbardosh materiallar texnologiyasi. Darslik. T.: “Fan va texnologiya”, 2011, 396 b.
3. Otaqo‘ziyev T.A., Otaqo‘ziyev E.T., Nabihev A.A. Eng muhim silikat materiali – portlandsement kimyoviy texnologiyasi. O‘quv qo‘llanma. Toshkent: Toshkent kimyo-texnologiya instituti, 2015.- 192 b.
4. Ashby, M. F. Materials selection in mechanical design, 3rd edition. Elsevier,2005

Qo’shimcha adabiyotlar.

5. Mirziyoyev SH.M.Buyuk kelajagimizni mard va oljanob xalqimiz bilan birga quramiz.– T.:O‘zbekiston, 2017. – 488 b.
6. Mirziyoyev SH.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta’minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi.– T.: O‘zbekiston,2017. – 48 b.
7. Mirziyoyev SH.M.Erkin va farovon demokratik O‘zbekiston davlatini birligida barpo etamiz.– T.: O‘zbekiston, 2016. – 56 b.
8. Michael F. Ashby, D.R.H.Jones. Engineering Materials 2, An Introduction to Microstructures, Processing and Design. Third Edition. Elsevier, Butterworth-Heinemann, 2006. ISBN–13: 978-0-7506-6381-6. 466 r.
9. Duderov I.G., Matveyev G.M., Suxanova V.B. Obshaya texnologiya silikatov. Uchebnik.-M., Stroyizdat., 1987. – 560 s.
10. T.A.Otaqo‘ziyev, E.T.Otaqo‘ziyev, I.N.Maxmayorov. Bog‘lovchi moddalar kimyoviy texnologiyasiga oid laboratoriya ishlari. O‘quv qo‘llanma. Toshkent , Nico Poligraf, 2011.- 192 bet .
11. Otaquziev T.A., Otaquziev E.T. Bog‘lovchi moddalar kimyoviy texnologiyasi. Darslik. Toshkent: Cho’lpon nim. nashriyot-matbuot ijodiy uyi, 2005.- 256 b.
12. Artamonova M.V., Rabuxin A.I., Savelyev V.G. Praktikum po obshey texnologii silikatov. Uchebnoye posobiye-M.:Stroyizdat, 1996. –279 s.

Internet saytlari.

13. www.texhology.ru.
14. www.ziyonet.uz.
15. www.bilimdon.uz.
16. www.ref.uz.
17. www.omgtu.ru.

Kontakt soatlari*: mustaqil ta’lim topshiriqlarini bajarish, ularni taqdim etish, zarur ma’lumotlar va turli materiallar bo‘yicha savollarga quyidagi grafik asosida o‘qituvchiga murijaat qilishingiz mumkin:

Nº	Kun	Vaqt	Xona
1.	Chorshanba	10.00 – 12.00	M.U. 322